

Våra och Boliden Kevitsa Mining Oy:s synpunkter på en riktad översyn av EU:s vattendirektiv

Olof Hellgren
2026

EU-kommissionen har för avsikt att ändra sitt vattendirektiv genom en s.k. riktad översyn. [Vattendirektivet](#) utgör, enligt EU, kärnan för vattenpolitiken. Denna kärna, i sin nuvarande form, anser EU är ett hinder för att starta gruvprojekt där kritiska råmaterial ska brytas. Därför har EU formulerat en handlingsplan [ResourceEU](#) som ska göra det enklare att starta gruvprojekt. Men eftersom vattendirektivet i sin nuvarande form är ett hinder måste detta ändras. Syftet med översynen är alltså att främja brytning av kritiska råmaterial i EU genom att ändra vattendirektivet. Att, som EU påstår, detta kan göras samtidigt som miljön och människors hälsa skyddas är en logisk omöjlighet som strider mot all naturvetenskaplig kunskap. Gruvbrytning använder stora mängder rent vatten som förorenas. Det är oundvikligt att föroreningar läcker ut i avrinningsområden eller direkt i vattendrag och sjöar.

Genom att ge privatpersoner och företag möjligheter att [lämna synpunkter](#) på nya och befintliga lagar samt initiativ, ger EU-kommissionen ett intryck av demokratiska spelregler. Detta gäller även ändringar av vattendirektivet.

EU har dock inte för avsikt att lyssna varken på EU-medborgare eller naturvetenskapligt etablerad kunskap. EU lyssnar hellre på gruvnäringens lobbyister, som har öppna dörrar till EU:s politiker och dessutom mycket pengar bakom sig.

Nedan, under punkterna 1 och 2, ges två olika synpunkter med konsekvensbedömningar. Under punkt 1 ger **Boliden Kevista Mining Oy** sina synpunkter och under punkt 2 ger **Tankesmedjan Giftfritt.se** sina.

Boliden Kevista Mining Oy:s synpunkter är representativa för gruvnäringen i stort medan **Giftfritt.se** representerar alla medborgare som värnar om rent vatten.

1. BOLIDEN KEVISTA MININGS SYNUNKTER MED VÅRA KOMMENTARER - ett dåligt försök att dölja förstörelse av miljön och förorening av vårt dricksvatten

Företaget skriver "Att **skydda och förbättra** statusen för **Europas vatten** är avgörande för miljöintegriteten, allmänhetens förtroende och samhällets långsiktiga resiliens." Vad är då miljöintegritet? Miljön har ingen integritet - begreppet är endast menat för mänskliga individer. Men om Boliden menar den latinska betydelsen bör de genast lägga ner sin verksamhet. Ordet på latin betyder nämligen "orörd" med flera liknande betydelser. Orörd miljö betyder alltså bl.a. inga gruvor, ingen avverkning eller annan miljöförändrande verksamhet. Vad betyder allmänhetens förtroende i sammanhanget? Vi har svårt att tro att allmänheten skulle ha förtroende för gruvnäringens vilja att skydda eller förbättra statusen för Europas vatten genom att läcka ut föroreningar. Men, samhällets långsiktiga resiliens, som betyder att vi medborgare ska stå ut med, vara anpassningsbara och acceptera Bolidens miljöförstöring och föroreningar, är nog vad Boliden vill. Men vill vi?

Vidare anser Boliden att "det nuvarande regelverket är alltför **stelbent** och inte tillräckligt anpassat till **komplexa, lokala förhållanden**. Riktade ändringar av direktivet är därför nödvändiga för att säkerställa att vattenskyddsmålen uppnås på ett sätt som är både **effektivt och proportionerligt**." Då drar Boliden till med "komplexa, lokala förhållanden" som ska motivera varför vattenskyddsmålen ska uppnås "effektivt och proportionerligt". Är det någon som begriper vad **komplexa förhållanden** är? Givetvis inte, komplext används antingen när inte Boliden begriper sammanhangen (i detta fall de ekologiska) eller, vilket är troligast, när Boliden vill framställa alla andra som okunniga utom de själva eftersom de i fortsättningen påstår att lokala hydrologiska, geologiska och ekologiska förhållanden bedöms endimensionellt.

Sedan bättrar de på sin argumentation med "**tröskelbaserade bedömningar**" och "strikt tolkning av **försämringsrisken**" som inte skulle vara kopplad till faktisk miljöpåverkan enligt Boliden. "Naturliga bakgrundskoncentrationer, platsspecifika känsligheter eller kumulativa belastningar är därför", påstår Boliden, "ett av de största hindren för investeringar i hela värdekedjan för råvaror, inbegripet i projekt som ger betydande samhällsfördelar samtidigt som de **endast har en begränsad faktisk inverkan på vattenmiljön**."

Sedan tycker Boliden att "förekomsten av **diffusa föroreningar från historisk markanvändning, infrastruktur, jordbruk eller atmosfäriskt nedfall**" inte är något som enskilda projekt ska behöva ta itu med. Boliden gillar inte heller "**föränderliga standarder**" när den "**faktiska miljöpåverkan fortfarande är begränsad**". Vem bedömer vad som är en begränsad miljöpåverkan? Begränsad till vad?

Boliden tycker också att "en **exceptionellt hög standard, som ofta kräver omfattande modellering och prediktiv säkerhet går utöver miljövetenskapens realistiska kapacitet**".

Boliden slutar med att "en mer **proportionerlig** tolkning av **tillräcklig** kunskap skulle bättre stödja ett **effektivt** vattenskydd och samtidigt möjliggöra hållbar råvaruproduktion.

Ett begrepp som sticker ut är **försämringsrisk**, som främst används inom medicin och psykiatri där en behandling kan innebära en försämringsrisk. Utsläpp av föroreningar i vattendrag och sjöar innebär

definitivt en medicinsk försämringsrisk. Det finns åtskilliga kopplingar mellan föroreningar i vatten och negativa hälsoeffekter. Detta är den försämringsrisk som både miljö och människor utsätts för.

2. VÅRA SYNPUNKTER ÄR DET RAKT MOTSATTA - ett måste att skydda och förbättra vår miljö och vårt dricksvatten

Att **skydda** och **förbättra** statusen för Europas vatten är avgörande för miljön och allmänhetens hälsa och samhällets långsiktiga hållbarhet. Naturen måste lämnas orörd för kommande generationer, vilket betyder att ingen avverkning av värdefull skog bör ske särskilt inte i långsamväxande skog. Miljön måste lämnas **orörd från föroreningar**, vilket betyder inga gruvor eller annan miljöförstörande verksamhet bör tillåtas. **Allmänhetens hälsa** har givetvis högsta prioritet. **Samhällets hållbarhet** är självklart därmed också av högsta prioritet. Samhällets långsiktiga hållbarhet betyder att vi inte kan acceptera miljöförstöring eller föroreningar - minst av allt Bolidens guldgrävande eller annan onödigt spekulationsverksamhet som riskerar vår hälsa och vår miljö.

Vi anser att det krävs ett regelverk som är väl anpassat för att skydda komplexa, lokala förhållanden. Ändringar av direktivet är därför nödvändiga för att säkerställa att vattenskyddet är både effektivt och proportionerligt och till varje pris garanterar rent dricksvatten. Lokala hydrologiska, geologiska och ekologiska förhållanden behöver bara bedömas så att rent dricksvatten säkras d.v.s. är rent från alla typer och koncentrationer av föroreningar som riskerar att skada hälsa och miljö.

Försämringsrisken är kopplad till allt som kan riskera att släppa ut föroreningar eller i övrigt riskerar att skada miljön och människors hälsa. Det finns inga samhällsfördelar med förstörd natur eller förstörd hälsa. Inga föroreningar har en begränsad faktisk inverkan på vattenmiljön eftersom föroreningar i ordets bemärkelse förorenar. Därför finns det heller inga diffusa föroreningar från historisk markanvändning, infrastruktur, jordbruk eller atmosfäriskt nedfall. Det finns bara föroreningar och de ska inte finnas i våra vatten.

Miljövetenskapens realistiska kapacitet ligger i att alltför lite hänsyn tagits till de kopplingar som redan finns mellan sjukdomar och föroreningar eller natur och föroreningar. Den akvatiska miljön får alltid ta de första och största stötarna av föroreningar. Därefter drabbas den totala ekologiska miljön varefter människans hälsa och önskemål på att en god och hälsosam miljö drabbas av försämringar eller förstörelse.

En mer proportionerlig tolkning av den tillräckliga kunskap som finns, skulle bättre stödja ett effektivt vattenskydd. En hållbar råvaruproduktion finns inte. Däremot finns en råvara, som är viktigare än alla andra - rent vatten. Är någon råvara kritisk så är det rent dricksvatten.

Resultatet av miljöövervakningen i Skåne visar att vattendragen har en stor belastning av bekämpningsmedel. I snitt hittades mer än 10 bekämpningsmedel i varje prov. I många av proverna var summahalten högre än EU:s gränsvärde för dricksvatten. Detta tyder inte på att vattenstatusen skyddas och förbättras inom EU. Hur ser vattnet ut i andra delar av Sverige eller EU? Och, hur kommer det att se ut om ett flertal nya gruvor startas?

Håll EU:s dricksvatten rent. Det går inte att samtidigt möjliggöra hållbar råvaruproduktion. Det är bara att studera all råvaruproduktion i världen för att förstå detta. Neurodegenerativa sjukdomar som Parkinsons sjukdom och Alzheimers sjukdom kan kopplas till miljögifter. Också ett flertal andra sjukdomar och åkommor kan kopplas till miljögifter som bekämpningsmedel, tungmetaller, kemikalier etc. I all råvaruproduktion förstörs stora arealer natur och vatten förgiftas. Naturen eller vattnet återställs inte. Företagen vill inte och i de flesta fall kan de inte. Det förorenade vattnet och

den förstörda miljön lämnas åt tredje part d.v.s. boende och andra beroende att leva med - för flera generationer.

Det gruvföretag som försäkrar "en begränsad faktisk inverkan på vattenmiljön" tar en omöjlighet i sin mun. För det första är inte inverkan begränsad och för det andra vad betyder egentligen att inverkan är begränsad? Låt inte gruvnäringens ord övertyga.

Skyddet för vatten behöver stärkas. Vad har vi för glädje av kritiska råvaror om resultatet vi får är förorenat vatten att dricka och en allvarligt skadad miljö.

Rent vatten är den viktigaste, värdefullaste och mest kritiska råvaran som naturen inklusive människan lever av. Skydda denna till varje pris - till varje PRIS.

Sammanställning gjord av Olof Hellgren, april 2026